

Vitalie MALCOCI

115 ani de la nașterea celebrei sculptorițe Claudia Cobizev

doi.org/10.5281/zenodo.3938828

Claudia Cobizev s-a născut la 20 martie 1905 în municipiul Chișinău. Face studii de sculptură la Școala de Arte din Chișinău, în atelierul lui Alexandru Plămădeală (1926-1931). Apoi, în calitate de bursieră își continuă studiile la Academia Regală de Arte din Bruxelles, în atelierul măștrilor Rousseau și Rimbaud (1931-1934). În anii 1934-1936 face studii la Academia de Arte din București, sub conducerea sculptorilor Corneliu Medrea și Constantin Baraschi [1, 3].

Din 1930 plasticiana participă la expozițiile Societății de Arte Frumoase din Basarabia. Activează în domeniul sculpturii de postament și celei monumentale. Chiar de la începutul activității sale este preocupată de tradițiile naționale românești fiind mai puțin interesată de inovațiile tehnice. Imediat după terminarea studiilor realizează „primul portret cunoscut executat de C. Cobizev ... *Ana-Maria*” (1937) [3, 150]. Iar în 1939 realizează lucrarea *Portret de femeie*, în care se mai resimte influența școlii bucureștene.

În anul 1940 se întoarce la Chișinău unde își continuă activitatea de sculptoriță, participând sistematic la expozițiile de artă. În anii '40 încep să fie realizate lucrările în spiritul realismului socialist. În această perioadă apare și „cea mai timpurie compoziție tematică a Claudiei Cobizev ... cu titlul *Belșug* (1941)” [2, 66]. Tematica relevă idealizarea muncii pașnice și vieții îndestulate, elemente specifice realismului socialist. În aceeași cheie este rezolvat și reliefurile *Dansul roadei* (1947).

Merită o atenție deosebită realizările sculptoriței în domeniul portretului din perioada descrisă. Plasticiana elaborează mai multe chipuri portretistice grafice atât de copii, cum ar fi seria *Copii de țărani*, cât și portrete de adulți. O piesă antologică a sculpturii basarabene din anii postbelici este lucrarea *Cap de moldoveancă* (1947), considerată simbol al poporului moldav prin chipul său monu-

mental și dramatic. Opera a fost înalt apreciată la Expoziția internațională de la Paris (1948).

Anii '50 din creația sculptoriței se remarcă prin continuarea căutărilor atât în plan tematic, stilistic cât și a elaborărilor compoziționale. Astfel, putem nominaliza lucrările: *Pușkin ascultând doina* (1952); *La cursuri de agricultori* (1954); *Băiat tăind un fluieraș* (1955); *Dimineața vieții noi* (1958); *Timpul secerișului* (1959) ș. a. Și în portretistică artista cade sub influența anumitor stiluri, cum ar fi cel al academismului rus, sesizat în lucrarea *Studentă* (1954). De la puternicele accente naturaliste și modelaj în stil clasic, Claudia Cobizev revine treptat la reprezentări de o „autenticitate specifică sculpturii moldovenești”. Astfel, fără idealizări romantice este realizată lucrarea *Fetiță* (1955), unde starea lăuntrică este redată datorită laconismului limbajului plastic. Calități de înnobilitare a chipurilor urmărim în creația artistei chiar din primul deceniu postbelic, cum ar fi *Portretul academicianului N. A. Dîmo* (1959).

Compoziții angajate ideologic sunt realizate și în anii '60. Ca exemplu nominalizăm lucrările *Pe veci cu Rusia* (1960) sau *Fie pace întruna* (1964). Asemenea compoziții sunt puțin expresive sub aspect plastic. Lucrările reprezentative din această perioadă sunt: *Țiganka din Câmpulung* (1961); *Tutunăreasa* (1961); *Argata* (1963); *Cântec* (1963) ș. a.

O dezvoltare mai amplă a reliefului decorativ urmărim în creația plasticienei în deceniile șapte și opt ale secolului al XX-lea. Relieful permite o organizare mai expresivă a planului compozițional, este mai flexibil în tratarea subiectelor și mai festiv. Astfel sunt lucrările: *Horă de primăvară* (1970); *Pe câmpurile Moldovei* (1972); *Familia colhoznicului* (1975); *Viața salvată* (1978); *Moldova mea* (1981); *Eliberatorii* (1985) ș. a.

Claudia Cobizev a creat în anii grei ai totalitarismului, însă în lucrările sale surprindem pitorescul vieții sătești sau rezolvări compoziționale clasice. „Creația sculptoriței a reflectat cele mai bune tradiții ale școlii europene, ale celei românești dar și ale realismului socialist rus” [2, 123].

Pentru activitatea artistică i s-au conferit titlurile de Om Emerit al Artei din RSSM (1960) și de Artist Plastic al Poporului din RSSM (1965), fiind laureată a Premiului de Stat al RSSM (1968). A fost decorată cu Ordinul „Insigna de Onoare” (1947) și cu Ordinul „Drapelul Roșu de Muncă” (1957).

Sculptorița Claudia Cobizev a decedat în anul 1995, în municipiul Chișinău. A avut multe expoziții personale și participări la expoziții colective la Paris (Franța), Moscova (Federația Rusă), Ulan-Bator (Mongolia), Sofia (Bulgaria) și România.

Bibliografie

1. Bobernaga S. Clavdia Cobizeva. Sculptura. Moscova: Sovetski hudojnik, 1988.
2. Marian A. Compoziții tematice în sculptura moldovenească: anii 1940 – 2010. Chișinău: Știința, 2018.
3. Marian A. Particularitățile portretului în creația Claudiei Cobizev. În: Arta, Chișinău, 2015, p. 150-156.

Fig. 1. Claudia Cobizev, *Nu bombei neutropice!* (1875, ghips).

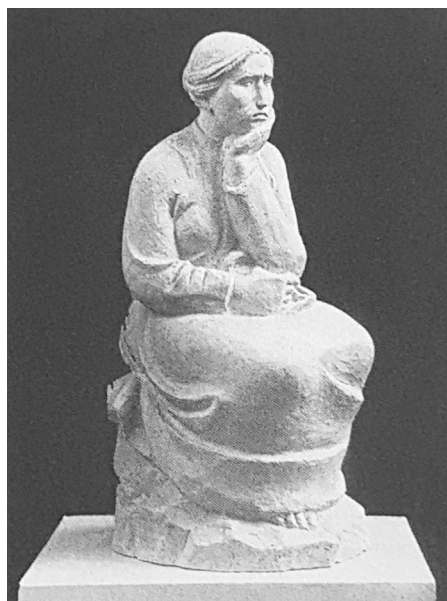

Fig. 2. Claudia Cobizev, *Așteptare* (1982, ghips).

Fig. 3. Claudia Cobizev, *Tatarbunarele. Variantă* (1976, lemn).

Fig. 4. Claudia Cobizev, *Pe pământ eliberat* (1976, ghips patinat).